



Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”



10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ШАШОВЕЦЬ Й., ІВАНЕНКО Є. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ДОСЛІДЖЕНЬ	145
ПРОБЛЕМАТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	
ШАШОВЕЦЬ Й., ЯВОРСЬКА А. НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ	148
ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА - СУБ'ЄКТА	
МАЛОГО БІЗНЕСУ	
ЩЕРБАТЮК Б., КОСТОГРИЗ В. ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ	152
ІНСТРУМЕНТІВ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ	

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ

ЛІБА Н., КРУЧАК Л., КРУЧАК В. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА:	155
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ТА СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	
ЛИЗАНЕЦЬ А., БЕРЕШ М. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОЩАДЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА НА	157
БАЗІ ПРОГНОЗНОЇ АНАЛІТИКИ: РЕАЛІЇ СФЕРИ ШВИДКОГО ХАРЧУВАННЯ	
МАРУК І. СТАТИСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ	160
УКЛАДІВ: ВІД ІСТОРИЧНИХ МЕТРИК ДО ВИМІРЮВАННЯ ШОСТОЇ	
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ХВИЛІ	
МИКУЛАНИНЕЦЬ С., МОТИРЄВ Д. РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛІНГУ	161
В СИСТЕМІ В УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	
НІДЕЛЬЧУ В., СОРОКА Л. РАННЄ ВИЯВЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПРОБЛЕМ НА	163
ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: РОЛЬ СИСТЕМ КОНТРОЛІНГУ ТА	
КЛЮЧОВИХ ІНДИКАТОРІВ	
ПАСЄКА С. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІНСЬКОГО	166
АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРФІРМИ	
РОСОЛА У., ДЗЯМКА А. КОРПОРАТИВНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА	170
БАНКІВСЬКИМ ДЕПОЗИТАМ	
ТАРДАСКІНА Т., МИКОЛАЄНКО О. ЦИФРОВА МОДЕРНІЗАЦІЯ	172
ОПЕРАЦІЙНИХ ТА ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ АТ «УКРПОШТА»	
ЧЕРНИЧКО С. УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ В ТОРГІВЛІ В	174
УМОВАХ ПОРУШЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ	

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

БЕДЕВЕЛЬСЬКИЙ А. ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ІНВЕСТУВАННЯ МАЛОГО	176
ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА	
ВОЄННИХ РИЗИКІВ	
ГОЛУБЬ В., ШВЕЦОВА А. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЄКТУВАННЯ В СТАРТАПАХ	178
ДЖУНКОВСЬКА К., СВІТЛИК С. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ	180
БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ	
ЖИВОДЕР Д. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙ У СТАЛОМУ	182
ВИНОРОБСТВІ	
КАМПОВ Н., КАСИНЕЦЬ О. СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В	184
ТУРИЗМІ	
ЛИЗАНЕЦЬ А., ГЛІБКО Е. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ	187
ЗМІНАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	
МАРУК І. ВАЖЛИВІСТЬ ОБЧИСЛЕННЯ РУЧНОЇ ТА КІБЕРФІЗИЧНОЇ ПРАЦІ У	189
ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЦТВА БЛАГ І НАДАННЯ ПОСЛУГ	

I_{emb} – індекс енергетично-матеріального балансу;
 I_{inst} – індекс розвитку інституцій та законодавства;
 I_{dig} – індекс цифровізації та вільного доступу до інформації;
 w_1, w_2, w_3, w_4, w_5 – вагові коефіцієнти.

Для поглиблення оцінювання запропоновано також підхід, що враховує співвідношення між потенціалом та рівнем реалізації технологічного розвитку:

$$I_6 = w_t \times I_{target} + w_c \times I_{completion}$$

де

$$w_t + w_c = 1$$

I_6 – інтегральний індекс участі у шостому технологічному укладі;

I_{target} – завдання шостого технологічного укладу;

$I_{completion}$ – відсоток виконання завдань технологічного укладу;

w_t, w_c – вагові коефіцієнти.

Запропонований підхід дозволяє інтегрувати матеріальні та нематеріальні чинники розвитку і сформуванню цілісної системи оцінювання технологічної інтеграції країни та дозволяє оцінити мету та прогрес її впровадження.

Таким чином, історичний досвід свідчить, що кожен технологічний уклад супроводжується формуванням відповідної системи статистичних індикаторів. У сучасних умовах центральним елементом цієї системи стає людський капітал як носій знань і рушій інноваційних змін. Розроблення інтегрованої статистичної моделі оцінювання технологічного розвитку є необхідною умовою формування ефективної інноваційної політики.

Список використаних джерел:

1. *Perez C. Technological Revolutions and Financial Capital: The Dynamics of Bubbles and Golden Ages. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2002.*
2. *World Bank. World Development Report 2019: The Changing Nature of Work. Washington, DC: World Bank, 2019.*
3. *OECD. The Knowledge-Based Economy. Paris: OECD Publishing, 1996. [https://one.oecd.org/document/OCDE/GD\(96\)102/en/pdf](https://one.oecd.org/document/OCDE/GD(96)102/en/pdf).*

УДК 658.5:004.9

СВІТЛАНА МИКУЛАНИНЕЦЬ

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ДАНИЛО МОТИРСЬ

здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ В УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується високим рівнем нестабільності, швидкими змінами зовнішнього середовища та зростанням конкуренції. У таких умовах підприємства змушені постійно адаптуватися до нових викликів, що потребує підвищення якості управлінських рішень та ефективності використання ресурсів.

Традиційні підходи до управління вже не забезпечують належного рівня гнучкості та оперативності, що зумовлює необхідність впровадження сучасних інструментів інформаційно-аналітичного забезпечення. До таких інструментів належать моніторинг і

контролінг, які дозволяють забезпечити безперервний аналіз діяльності підприємства, своєчасне виявлення відхилень та формування обґрунтованих управлінських рішень.

Особливого значення ці інструменти набувають в умовах цифрової трансформації, коли швидкість обробки інформації та її достовірність стають визначальними факторами конкурентоспроможності підприємства.

У науковій літературі моніторинг і контролінг розглядаються як важливі складові сучасного менеджменту, що забезпечують ефективність функціонування підприємств. Контролінг трактується як інтегрована система управління, яка поєднує планування, аналіз, облік і контроль, тоді як моніторинг визначається як інструмент оперативного спостереження за діяльністю підприємства. Попри значну кількість досліджень, недостатньо уваги приділяється питанням їх комплексного застосування, взаємодії та ролі в умовах цифровізації.

Сучасна система управління підприємством базується на ефективному використанні інформаційних ресурсів, які забезпечують обґрунтованість управлінських рішень. У цьому контексті контролінг виступає як комплексна управлінська система, що інтегрує основні функції менеджменту та забезпечує досягнення стратегічних цілей підприємства.

Контролінг спрямований на координацію діяльності підприємства, узгодження його цілей із ресурсними можливостями, а також на підвищення ефективності бізнес-процесів. Він забезпечує формування системи показників, аналіз результатів діяльності, прогнозування розвитку та управління ризиками. Важливою характеристикою контролінгу є його орієнтація не лише на фінансові результати, але й на нефінансові аспекти діяльності підприємства, що дозволяє комплексно оцінювати ефективність управління.

Моніторинг, у свою чергу, є інструментом оперативного управління, який забезпечує безперервне спостереження за діяльністю підприємства. Його основна функція полягає у своєчасному виявленні відхилень від запланованих показників та забезпеченні швидкого реагування на них.

Моніторинг дозволяє отримувати актуальну інформацію про стан підприємства в режимі реального часу, що підвищує гнучкість управління та сприяє прийняттю оперативних рішень. Його застосування є особливо важливим в умовах нестабільного середовища, де швидкість реакції визначає успішність діяльності підприємства.

Взаємодія моніторингу та контролінгу є ключовою умовою ефективного управління підприємством. Контролінг визначає стратегічні орієнтири та формує систему планових показників, тоді як моніторинг забезпечує контроль за їх виконанням.

Такий підхід дозволяє поєднати стратегічне і оперативне управління, забезпечуючи узгодженість управлінських рішень. Взаємодія цих інструментів формує єдину інформаційну систему, яка забезпечує зворотний зв'язок між результатами діяльності та процесом прийняття рішень.

У сучасних умовах цифровізації значення моніторингу та контролінгу суттєво зростає. Використання цифрових технологій дозволяє автоматизувати процеси збору та обробки інформації, підвищити точність аналізу та скоротити час прийняття рішень.

Застосування аналітичних платформ, систем бізнес-аналітики та інструментів прогнозування розширює можливості контролінгу щодо оцінювання ефективності діяльності підприємства та моделювання сценаріїв його розвитку. Моніторинг у цифровому середовищі забезпечує безперервний контроль за бізнес-процесами, що дозволяє своєчасно виявляти проблеми та запобігати їх негативним наслідкам.

Важливим аспектом є також вплив моніторингу та контролінгу на конкурентоспроможність підприємства. Їх використання сприяє оптимізації витрат, підвищенню якості продукції та послуг, а також ефективному використанню ресурсів.

Крім того, ці інструменти забезпечують підвищення прозорості управлінських процесів, що є важливим фактором довіри з боку інвесторів, партнерів і клієнтів.

Особливу роль моніторинг і контролінг відіграють у забезпеченні стійкого розвитку підприємства. Вони дозволяють своєчасно виявляти ризики, оцінювати ефективність діяльності та забезпечувати адаптацію до змін зовнішнього середовища.

Також вони є важливими інструментами підтримки інноваційної діяльності підприємства, оскільки дозволяють оцінювати ефективність впровадження нових технологій і коригувати відповідні управлінські рішення.

Отже, моніторинг і контролінг є важливими складовими сучасної системи управління підприємством, які забезпечують підвищення ефективності діяльності та досягнення стратегічних цілей.

Контролінг виконує функцію стратегічного управління, забезпечуючи координацію діяльності підприємства та оптимізацію використання ресурсів. Моніторинг забезпечує оперативний контроль за виконанням поставлених завдань і дозволяє своєчасно реагувати на відхилення.

Інтеграція цих інструментів формує ефективну систему управління, яка забезпечує адаптивність підприємства до змін і сприяє його стійкому розвитку.

В умовах цифровізації їх значення зростає, оскільки сучасні технології дозволяють підвищити ефективність їх застосування та забезпечити прийняття більш обґрунтованих управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Єгіозар'ян А. Г. Дослідження ролі моніторингу та контролінгу в системі управління підприємством. *Innovation and Sustainability*, 2024. №3. С. 186-193.

2. Лебідь О. Цифрові та інформаційні технології в управлінні підприємством: реальність та погляд у майбутнє. *Економіка та суспільство*, 2023. Вип. 55. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-19>

3. Галіцин В. К., Суслов О. П., Самченко Н. К. Концептуальні засади моніторингу. *Бізнес Інформ*. 2013. № 9. С. 330-335.

4. Кобець С. П. Моніторинг у системі управління сталим розвитком підприємства. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/3976>

5. Шепітько Г.Ф. *Контролінг : посібник*. К. : Видавництво Європейського університету, 2005. 136 с.

УДК 658.15:664.6

ВАЛЕНТИНА НІДЕЛЬЧУ

аспірантка спеціальності 051

Ізмаїльський державний гуманітарний університет, м. Ізмаїл, Україна

Науковий керівник: ЛАРИСА СОРОКА

кандидат економічних наук., доцент,

Ізмаїльський державний гуманітарний університет, м. Ізмаїл, Україна

РАННЄ ВИЯВЛЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПРОБЛЕМ НА ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: РОЛЬ СИСТЕМ КОНТРОЛІНГУ ТА КЛЮЧОВИХ ІНДИКАТОРІВ

Фінансова стійкість хлібопекарських підприємств залежить від здатності швидко реагувати на зміну витрат, попиту та умов постачання. Слід зауважити, що галузь працює з продукцією короткого циклу реалізації, у зв'язку з чим помилки в управлінні проявляються майже одразу у вигляді зростання залишків, втрат або касових розривів. Крім того, додатковий тиск створюють коливання цін на зерно, енергоносії та логістику, що прямо впливають на собівартість.



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>